

Warszawa, dnia 26 sierpnia 2016 r.

Poz. 1353

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA ROZWOJU¹⁾**

z dnia 8 sierpnia 2016 r.

w sprawie ograniczenia emisji lotnych związków organicznych zawartych w niektórych farbach i lakierach przeznaczonych do malowania budynków i ich elementów wykończeniowych, wyposażeniowych oraz związanych z budynkami i tymi elementami konstrukcji oraz w mieszaninach do odnawiania pojazdów²⁾

Na podstawie art. 169 ust. 1 pkt 1 i 3 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2016 r. poz. 672, 831, 903 i 1250) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa dla zawierających LZO, niektórych farb i lakierów przeznaczonych do malowania budynków i ich elementów wykończeniowych, wyposażeniowych oraz związanych z budynkami i tymi elementami konstrukcji oraz mieszanin do odnawiania pojazdów:

- 1) oznaczenia numeryczne i cechy produktów pozwalające na identyfikację produktu, grupy produktów i ich nazwy;
- 2) dopuszczalne wartości maksymalnej zawartości LZO w tych produktach, które warunkują dopuszczenie wprowadzenia ich do obrotu;
- 3) zakres informacji zamieszczanych na etykietach tych produktów;
- 4) metody badań, zgodnie z którymi należy określać maksymalną zawartość LZO w produktach;
- 5) Program Kontroli, o którym mowa w art. 168a ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska, zwanej dalej „ustawą”, zawierający:
 - a) sposób i częstotliwość sprawdzania przestrzegania wymagań, o których mowa w pkt 2 i 3,
 - b) kryteria wyboru podmiotów objętych kontrolą w danym roku,
 - c) sposób przekazywania informacji i danych o wynikach kontroli, o której mowa w art. 168a ust. 3 ustawy, oraz informacji i danych, o których mowa w art. 168a ust. 4 ustawy.

§ 2. Ilekroć w rozporządzeniu jest mowa o:

- 1) LZO – rozumie się przez to lotne związki organiczne o początkowej temperaturze wrzenia mniejszej lub równej 250°C, mierzonej w warunkach ciśnienia normalnego 101,3 kPa;

¹⁾ Minister Rozwoju kieruje działem administracji rządowej – gospodarka, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 17 listopada 2015 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Rozwoju (Dz. U. poz. 1895).

²⁾ Niniejsze rozporządzenie w zakresie swojej regulacji wdraża dyrektywy:

- 1) dyrektywę 2004/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 21 kwietnia 2004 r. w sprawie ograniczeń emisji lotnych związków organicznych w wyniku stosowania rozpuszczalników organicznych w niektórych farbach i lakierach oraz produktach do odnawiania pojazdów, a także zmieniającą dyrektywę 1999/13/WE (Dz. Urz. UE L 143 z 30.04.2004, str. 87, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 15, t. 8, str. 376);
- 2) dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/112/WE z dnia 16 grudnia 2008 r. zmieniającą dyrektywy Rady 76/768/EWG, 88/378/EWG, 1999/13/WE oraz dyrektywy 2000/53/WE, 2002/96/WE i 2004/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady w celu dostosowania ich do rozporządzenia nr (WE) 1272/2008 w sprawie klasyfikacji, oznakowania i pakowania substancji i mieszanin (Dz. Urz. UE L 345 z 23.12.2008, str. 68);
- 3) dyrektywę Komisji 2010/79/UE z dnia 19 listopada 2010 r. w sprawie dostosowania do postępu technicznego załącznika III do dyrektywy 2004/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie ograniczeń emisji lotnych związków organicznych (Dz. Urz. UE L 304 z 20.11.2010, str. 18).

- 2) mieszaninach – rozumie się przez to mieszaniny, o których mowa w art. 2 pkt 8 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1272/2008 z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie klasyfikacji, oznakowania i pakowania substancji i mieszanin, zmieniającego i uchylającego dyrektywy 67/548/EWG i 1999/45/WE oraz zmieniającego rozporządzenie (WE) nr 1907/2006 (Dz. Urz. UE L 353 z 31.12.2008, str. 1, z późn. zm.), zwanego dalej „rozporządzeniem nr 1272/2008”;
- 3) wprowadzeniu do obrotu – rozumie się przez to wprowadzenie do obrotu, o którym mowa w art. 2 pkt 18 rozporządzenia nr 1272/2008;
- 4) zawartości LZO – rozumie się przez to masę lotnych związków organicznych w danym produkcie, wyrażoną w gramach na litr (g/l) produktu gotowego do użytku; masa lotnych związków, która reaguje chemicznie podczas schnięcia, wbudowując się w powłokę, nie jest częścią zawartości LZO.

§ 3. 1. Przepisy rozporządzenia stosuje się do zawierających LZO:

- 1) następujących farb i lakierów, przeznaczonych do malowania budynków i ich elementów wykończeniowych, wyposażeniowych oraz związanych z budynkami i tymi elementami konstrukcji, stosowanych do celów dekoracyjnych, funkcjonalnych i ochronnych, z wyłączeniem farb i lakierów w aerozolu:
 - a) farby matowe, z połyskiem mniejszym lub równym 25 jednostkom połysku przy kącie $\alpha = 60^\circ$, przeznaczone do malowania ścian, sufitów wewnątrz budynków,
 - b) farby z połyskiem większym od 25 jednostek połysku przy kącie $\alpha = 60^\circ$, przeznaczone do malowania ścian, sufitów wewnątrz budynków,
 - c) farby przeznaczone do malowania zewnętrznych murów o podłożu mineralnym z kamienia, betonu, cegły, tynku, stiuku,
 - d) farby kryjące, tworzące powłokę nieprzezroczystą, przeznaczone do malowania wewnętrznych albo zewnętrznych elementów wykończeniowych, okładzin z drewna, metalu lub tworzyw sztucznych, obejmujące podkłady i międzywarstwy,
 - e) lakiery, przezroczyste lub półprzezroczyste, przeznaczone do malowania wewnętrznych lub zewnętrznych elementów wykończeniowych lub do dekoracji i ochrony drewna, metalu i tworzyw sztucznych, obejmujące nieprzezroczyste bejce, stosowane do dekoracji i ochrony drewna przed czynnikami atmosferycznymi, zgodnie z Polską Normą przenoszącą normę EN 927-1 dla kategorii półtrwałych,
 - f) bejce cienkopowłokowe, zgodnie z Polską Normą przenoszącą normę EN 927-1, tworzące powłokę o średniej grubości mniejszej niż 5 μm ,
 - g) farby o właściwościach uszczelniających lub blokujących, przeznaczone do malowania oraz gruntowania drewna, ścian i sufitów,
 - h) farby do gruntowania o właściwościach wiążących, przeznaczone do związania luźnych cząstek podłoża lub nadania właściwości hydrofobowych, oraz farby do ochrony drewna,
 - i) farby jednoskładnikowe wysokojakościowe, przeznaczone do uzyskania powłok o specjalnych wymaganiach, takie jak:
 - farby do gruntowania i nawierzchniowe na tworzywa sztuczne,
 - farby do gruntowania na stal lub na metale reaktywne, na przykład cynk, aluminium,
 - farby antykorozyjne,
 - farby na podłogi, włącznie z podłogami drewnianymi, cementowymi,
 - farby opóźniające palenie,
 - farby stosowane w przemyśle spożywczym lub stosowane w obiektach służby zdrowia,
 - farby odporne na graffiti,
 - j) farby dwuskładnikowe wysokojakościowe, przeznaczone do takich samych celów jak farby jednoskładnikowe, o których mowa w lit. i, z dodawaniem przed stosowaniem drugim składnikiem,
 - k) farby tworzące powłoki wielobarwne, przeznaczone do bezpośredniego uzyskania na podłożu powłok dwu- lub wielobarwnych,
 - l) farby przeznaczone do uzyskania powłok ze specjalnym efektem estetycznym na specjalnie przygotowanych i wstępnie pomalowanych podłożach lub powłok bazowych, dla których efekt estetyczny uzyskuje się za pomocą obróbki mechanicznej;

- 2) następujących mieszanin do odnawiania pojazdów, przeznaczonych do malowania pojazdów lub ich elementów, mieszanin stosowanych do częściowych napraw, konserwacji i dekoracji pojazdów poza instalacjami produkcyjnymi, w tym:
- a) mieszaniny do przygotowania, czyszczenia wstępnego, przeznaczone do usuwania starych powłok, rdzy, mechanicznie lub chemicznie, albo do przygotowania niepomalowanych powierzchni:
 - mieszaniny do przygotowania wstępnego, przeznaczone do mycia pistoletów do natrysku i innych urządzeń, zmywacze powłok farb, środki do odtłuszczenia, włącznie z rodzajami antystatycznymi dla tworzyw sztucznych, oraz środki do usuwania silikonu,
 - mieszaniny do czyszczenia wstępnego, przeznaczone do usuwania zanieczyszczeń z powierzchni, przed nałożeniem powłok,
 - b) kity szpachlowe, szpachlówki na karoserie, obejmujące mieszanki o dużej zawartości rozdrobnionych substancji stałych, przeznaczone do wypełniania ubytków powierzchni przed nałożeniem podkładu wypełniającego,
 - c) farby do gruntowania, obejmujące farby przeznaczone do nakładania bezpośrednio na metal lub na istniejącą powłokę do ochrony podłoża przed korozją, stosowane przed podkładem wypełniającym:
 - podkłady wypełniające, przeznaczone do stosowania bezpośrednio przed nałożeniem powłoki nawierzchniowej dla ochrony przed korozją i zapewnienia przyczepności powłoki nawierzchniowej, wyrównujące nierówności powierzchni,
 - farby do gruntowania metalu, takie jak farby zwiększające przyczepność, uszczelniające, wyrównujące, podkłady wypełniające do nakładania natryskiem, podkłady niewymagające szlifowania oraz farby do gruntowania tworzyw sztucznych,
 - farby do gruntowania reaktywne, zawierające co najmniej 0,5% wagowych kwasu fosforowego, przeznaczone do nakładania bezpośrednio na powierzchnię metalu dla zapewnienia przyczepności i ochrony przed korozją; farby do gruntowania dopuszczone do spawania oraz farby do przygotowania powierzchni ocynkowanych i cynkowych,
 - d) farby nawierzchniowe pigmentowane, przeznaczone do nakładania w jednej lub wielu warstwach, tworzące powłokę bazową z połyskiem, o dużej trwałości, łącznie z powłokami bazowymi i przezroczystymi:
 - farby bazowe, pigmentowane, przeznaczone do uzyskania barwy i żądanych efektów optycznych, z wyłączeniem połysku i odporności powierzchniowej,
 - lakiery tworzące powłoki przezroczyste, nadające powłokom połysk i właściwości odpornościowe,
 - e) farby wykończeniowe z efektami specjalnymi, przeznaczone do stosowania jako jednowarstwowe powłoki nawierzchniowe o specjalnych właściwościach, takich jak efekt metaliczny lub perłowy, wysokojakościowe powłoki barwne i przezroczyste (na przykład odporne na zarysowania lub fluorowane), farby bazowe odbijające światło, wykończeniowe teksturowane, przeciwpoślizgowe, nieodpryskujące, wykończeniowe wewnętrzne, masy do uszczelniania podwozia, jak również farby, masy do uszczelniania podwozia w aerozolu.

2. Przepisów rozporządzenia nie stosuje się do produktów stosowanych wyłącznie w instalacjach, o których mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 146 ust. 3 ustawy, w których używane są rozpuszczalniki organiczne.

§ 4. 1. Produkty, o których mowa w § 3 ust. 1, mogą być wprowadzone do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, jeżeli maksymalna zawartość LZO w tych produktach nie przekracza dopuszczalnych wartości.

2. Dopuszczalne wartości maksymalnej zawartości LZO w produktach, o których mowa w § 3 ust. 1, określa załącznik nr 1 do rozporządzenia.

3. W przypadku produktów, o których mowa w § 3 ust. 1, które wymagają dodania co najmniej jednego rozpuszczalnika lub innego składnika zawierającego rozpuszczalniki w celu uzyskania produktu gotowego do użytku, dopuszczalne wartości maksymalnej zawartości LZO określone w załączniku nr 1 do rozporządzenia odnoszą się do zawartości LZO w produkcie gotowym do użytku.

4. Do określania maksymalnej zawartości LZO w produktach, o których mowa w § 3 ust. 1, stosuje się metody badań, o których mowa w załączniku nr 2 do rozporządzenia.

§ 5. Na etykietach produktów, o których mowa w § 3 ust. 1, przed wprowadzeniem ich do obrotu, umieszcza się informacje o:

- 1) produkcie i dopuszczalnej wartości maksymalnej zawartości LZO, w g/l, określonej w załączniku nr 1 do rozporządzenia;
- 2) maksymalnej zawartości LZO, w g/l, w produkcie gotowym do użytku.

§ 6. 1. Produkty, o których mowa w § 3 ust. 1, podlegają kontroli w ramach Programu Kontroli.

2. Kontrola produktów, o których mowa w § 3 ust. 1, polega w szczególności na:

- 1) sprawdzeniu zakresu informacji zamieszczonych na etykietach kontrolowanych produktów;
- 2) sprawdzeniu dokumentów udostępnionych przez kontrolowany podmiot, potwierdzających przestrzeganie wymagań w zakresie maksymalnej zawartości LZO oraz w zakresie informacji zamieszczonych na etykietach produktów;
- 3) pobieraniu próbek produktów;
- 4) badaniu pobranych próbek produktów w akredytowanych laboratoriach oraz ich analizie w celu sprawdzenia spełnienia przez nie wymagań dotyczących dopuszczalnych wartości maksymalnych zawartości LZO, określonych w załączniku nr 1 do rozporządzenia;
- 5) żądaniu od kontrolowanego podmiotu udzielenia wyjaśnień i informacji dotyczących etykiet, produktów lub próbek kontrolowanych produktów.

§ 7. 1. Kontrola, o której mowa w § 6 ust. 1, jest przeprowadzana z częstotliwością co najmniej raz na 5 lat.

2. Przy wyborze podmiotów objętych kontrolą, o której mowa w § 6 ust. 1, w danym roku kalendarzowym organ właściwy do przeprowadzenia kontroli uwzględnia w szczególności:

- 1) rodzaj produktów objętych kontrolą;
- 2) w zależności od rodzaju kontrolowanego podmiotu – wielkość produkcji, ilość produktów importowanych, sprzedawanych lub zużywanych w roku kalendarzowym;
- 3) czas, jaki upłynął od ostatniej kontroli;
- 4) szacowaną ilość produktów, które zostaną objęte kontrolą w roku kalendarzowym.

§ 8. Informacje i dane, o których mowa w art. 168a ust. 3 i 4 ustawy, o wynikach kontroli, o której mowa w § 6 ust. 1, są przekazywane w postaci papierowej lub elektronicznej.

§ 9. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia.³⁾

Minister Rozwoju: wz. *J. Kwieciński*

³⁾ Niniejsze rozporządzenie było poprzedzone rozporządzeniem Ministra Gospodarki z dnia 16 stycznia 2007 r. w sprawie szczególnych wymagań dotyczących ograniczenia emisji lotnych związków organicznych powstających w wyniku wykorzystywania rozpuszczalników organicznych w niektórych farbach i lakierach oraz w mieszaninach do odnawiania pojazdów (Dz. U. z 2013 r. poz. 1569), które zgodnie z art. 36 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zmianie ustawy – Prawo ochrony środowiska oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1101) traci moc z dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia.

Załączniki do rozporządzenia Ministra Rozwoju
z dnia 8 sierpnia 2016 r. (poz. 1353)

Załącznik nr 1

DOPUSZCZALNE WARTOŚCI MAKSYMALNEJ ZAWARTOŚCI LZO W NIEKTÓRYCH FARBACH
I LAKIERACH ORAZ MIESZANINACH DO ODNAWIANIA POJAZDÓW

Tabela 1. Kategoria A. Dopuszczalne wartości maksymalnej zawartości LZO w farbach i lakierach przeznaczonych do malowania budynków i ich elementów wykończeniowych, wyposażeniowych oraz związanych z budynkami i tymi elementami konstrukcji

Lp.	Podkategoria	Produkt	Typ	Zawartość LZO (g/l) ¹⁾
1	a	Farby matowe na wewnętrzne ściany i sufity z połyskiem mniejszym lub równym 25 jednostkom przy kącie $\alpha = 60^\circ$	FW ²⁾	30
			FR ³⁾	30
2	b	Farby z połyskiem na wewnętrzne ściany i sufity z połyskiem większym od 25 jednostek przy kącie $\alpha = 60^\circ$	FW	100
			FR	100
3	c	Farby na zewnętrzne mury	FW	40
			FR	430
4	d	Farby kryjące do malowania wewnętrznych lub zewnętrznych elementów wykończeniowych i okładzin z drewna, metalu lub tworzyw sztucznych	FW	130
			FR	300
5	e	Lakiery do malowania wewnętrznych lub zewnętrznych elementów wykończeniowych oraz bejce, włącznie z nieprzezroczystymi	FW	130
			FR	400
6	f	Bejce cienkopowłokowe do wewnątrz i na zewnątrz	FW	130
			FR	700
7	g	Farby do gruntowania	FW	30
			FR	350

¹⁾ g/l w produkcie gotowym do użytku.

²⁾ FW – farby wodne.

³⁾ FR – farby rozpuszczalnikowe.

8	h	Farby do gruntowania o właściwościach wiążących	FW	30
			FR	750
9	i	Farby jednoskładnikowe wysokojakościowe	FW	140
			FR	500
10	j	Farby dwuskładnikowe wysokojakościowe do specjalnego stosowania, w szczególności na podłogi	FW	140
			FR	500
11	k	Farby tworzące powłoki wielobarwne	FW	100
			FR	100
12	l	Farby z efektem dekoracyjnym	FW	200
			FR	200

Tabela 2. Kategoria B. Dopuszczalne wartości maksymalnej zawartości LZO w mieszaninach do odnawiania pojazdów

Lp.	Produkt	Typ	Zawartość LZO (g/l) ¹⁾
1	Mieszaniny do przygotowania i czyszczenia	Mieszaniny do przygotowania	850
		Mieszaniny do czyszczenia	200
2	Kity szpachlowe, szpachlówki	Wszystkie rodzaje	250
3	Farby do gruntowania	Podkłady wypełniające i farby do gruntowania metalu	540
		Grunt reaktywny	780
4	Farby nawierzchniowe	Wszystkie rodzaje	420
5	Farby wykończeniowe z efektami specjalnymi	Wszystkie rodzaje	840

Uwaga: W gotowych do użytku produktach wymienionych w załączniku nr 1 zaliczonych do kategorii B, z wyjątkiem produktu wymienionego w lp. 1 tabeli 2, odlicza się całą zawartość wody.

METODY BADAŃ STOSOWANE DO OKREŚLANIA MAKSYMALNEJ ZAWARTOŚCI LZO
W NIEKTÓRYCH FARBACH I LAKIERACH PRZEZNACZONYCH DO MAŁOWANIA BUDYNKÓW
I ICH ELEMENTÓW WYKOŃCZENIOWYCH, WYPOSAŻENIOWYCH ORAZ ZWIĄZANYCH Z BUDYNKAMI
I TYMI ELEMENTAMI KONSTRUKCJI ORAZ W MIESZANINACH DO ODNAWIANIA POJAZDÓW

Zawartość LZO wyrażoną w gramach na litr (g/l) dla produktów gotowych do użytku, w skład których nie wchodzi rozpuszczalniki reaktywne, należy badać i określać zgodnie z metodami badań podanymi w Polskich Normach przenoszących normy:

- 1) EN ISO 11890-2¹⁾, w przypadku produktów o zawartości LZO poniżej 15% (ułamek masowy wyrażony w procentach);
- 2) EN ISO 11890-1²⁾ lub EN ISO 11890-2¹⁾, w przypadku produktów o zawartości LZO równej lub większej od 15% (ułamek masowy wyrażony w procentach).

W przypadku produktów zawierających LZO, w skład których wchodzi rozpuszczalniki reaktywne, zawartość LZO należy podawać zgodnie z normą ASTM D 2369³⁾.

¹⁾ Polska Norma PN-EN ISO 11890-2:2013-06 Farby i lakiery – Oznaczanie zawartości lotnych związków organicznych (VOC). Część 2: Metoda chromatografii gazowej.

²⁾ Polska Norma PN-EN ISO 11890-1:2008 Farby i lakiery – Oznaczanie zawartości lotnych związków organicznych (VOC). Część 1: Metoda różnicowa.

³⁾ ASTM D 2369 z 2003 r. – Standard Test Method for Volatile Content of Coatings lub najnowsze wydanie normy.